

Čís. 2803.

Nejde o zpronevěru (§ 183 tr. zák.), nabude-li přejímatel buď podle povahy právního poměru nebo podle úmluvy stran vlastnictví na předaných věcech aneb aspoň oprávnění věci ty si přivlastniti.

V subjektivním směru se vyžaduje ke skutkové podstatě zpronevěry úmysl, věc svěřenou za sebou zadržeti nebo ji sobě přivlastniti, čímž jest rozuměti takové jednání, které nepochybně projevuje rozhodnutí pachatele, svěřenou věc oprávněnému vůbec nevydati nebo s ní jako s vlastní naložiti a učiniti trvalým tento stav, jímž je věc odňata moci oprávněného; úmysl ten předpokládá, by si pachatel byl zároveň vědom hmotné bezprávnosti zadržetí nebo přivlastnění si věci svěřené.

(Rozh. ze dne 27. května 1927, Zm I 706/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 4. listopadu 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu své stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud vytýká jednak, že výrok nalézacího soudu o rozhodných okolnostech a to o podstatné náležitosti »věci svěřené« jest neúplný, jednak že rozsudek neobsahuje zjištění o vině obžalovaného po stránce subjektivní. Zpronevěry se dopouští, kdo zadrží za sebou anebo sobě přivlastní svěřený mu statek, tedy věc cizí. Nelze proto o zpronevěře mluvíti tam, kde buď podle povahy právního poměru nebo podle úmluvy stran nabude přejímatel buď přímo vlastnictví na předaných věcech anebo aspoň oprávnění věci ty si přivlastniti, poněvadž v takovémto případě svěřená věc přestává býti vůči přejímateli věcí cizí a předavateli přísluší toliko osobní nárok na navrácení věcí stejného druhu, pokud se týče na odevzdání věcí stejné hodnoty, které jest teprve v budoucnosti opatřiti. V souzeném případě shledal nalézací soud skutkovou podstatu zločinu zpronevěry v tom, že obžalovaný dostal od Kamila B-y 10.000 Kč na zakoupení mladších krav a že tento jemu svěřený peníz si zadržel a přivlastnil, což nalézací soud spatřuje v tom, že obžalovaný v době, kdy mu nastala povinnost k dodání krav, pokud se týče ku vrácení peněz, tohoto závazku nesplnil a tento bezprávný stav chtěl učiniti trvalým. Stěžovatel popírá, že mu byl onen peníz svěřen a že jej za sebou zadržel a sobě přivlastnil v naznačeném úmyslu, a dovozuje, že o svěřeném statku bylo by lze mluvíti jen tehdy, kdyby předatel Kamil B. byl zůstal i po odevzdání peněz jejich vlastníkem a měl podle předpisů občanského práva možnost žaloby vlastnické. Nalézací soud, čině zjištění, že obžalovanému

byl onen peníz svěřen, pokládá za vymyšleno tvrzení obžalovaného, že se mezi ním a Karlem B-ou jednalo toliko o zápůjčku, a zmateční stížnost vytýká právem tomuto zjištění neúplnost proto, že se nalézací soud neobíral a nezjistil důležité v té příčině okolnosti, zejména podstatu obhajoby obžalovaného, že byl s B-ou již asi tři roky v obchodním spojení v ten způsob, že mu tento pro jeho potřebu zapůjčoval větší částky a to 5.000 Kč, 4.000 Kč, jež mu na to splácel odpočtem provisi z dobytka pro něho nakoupeného. Tato obhajoba je tím závažnější, ježto, i kdyby skutečně nebylo šlo o zápůjčku, nebylo by tím ještě zjištěno, že 10.000 Kč, které B. dal obžalovanému, bylo věcí svěřenou ve smyslu trestního zákona, zvláště když Kamil B. sám jako svědek seznal, že prostřednictvím obžalovaného již častěji kupoval dobytek a že byl s ním též vždy až na menší nesrovnalosti spokojen a že mu onen peníz 10.000 Kč dal na zakoupení krav jakožto závdavek a že by mu byl zbytek jako vždy po shlédnutí zaplatil, neboť tyto okolnosti mohly by nasvědčovati tomu, že obžalovaný měl krávy koupiti na své jméno a na svůj účet a je potom prodejem přepustiti Kamilu B-ovi, budou-li se tomuto po prohlédnutí hoditi, a že od něho přijal ony peníze jako zálohu (závdavek) na kupní cenu, kterou mu měl Kamil B. svého času za krávy vyplatiti, v kterémžto případě by pak ovšem nešlo o věc svěřenou, ježto peníze v tomto úmyslu dané byly by přešly hned do vlastnictví obžalovaného. Jestliže tedy nalézací soud vzhledem na tyto při hlavním přelíčení na jevo vyšlé okolnosti zevrubně nezkoumal a nezjistil, v jakém právním poměru byl obžalovaný ke Kamilu B-ovi, zda totiž měl pouze zprostředkovati koupi dobytka, tedy koupiti dobytek na jméno a účet B-y, či, třeba i jako komisionář koupiti jej vlastním jménem na účet B-y, anebo zda měl jej koupiti vlastním jménem a na vlastní účet a prodati je pak B-ovi, jest rozsudek po této stránce stížen zmatkem neúplnosti podle §u 281 čís. 5 tr. ř. Pokud jde o druhou výtku, nezjišťuje sice nalézací soud výslovně, leč plyne to ze smyslu rozsudkových důvodů, že má za prokázáno, že obžalovaný oněch 10.000 Kč prohrál v kartách; v tomto případě bylo by ovšem lze tvrditi, že obžalovaný naložil s penězi těmi tak, jak jimi naložiti směl a mohl pouze vlastník, předpokládajíc arciť, že šlo o věc svěřenou.

Napadený rozsudek neobsahuje však zjištění o vině obžalovaného po stránce subjektivní. Po této stránce vyžaduje se ke skutkové podstatě zpronevěry úmysl věc svěřenou za sebou zadržeti anebo ji sobě přivlastniti, čímž jest rozuměti takové jednání, které nepochybně projevuje rozhodnutí pachatele svěřenou věc oprávněnému vůbec nevydati anebo s ní jako s vlastní naložiti, a učiniti trvalým tento stav, jímž je věc odňata moci oprávněného, — tento úmysl však předpokládá, by si pachatel byl zároveň vědom hmotné bezprávnosti zadržetí nebo přivlastnění si věci svěřené, a proto veškeré tyto náležitosti musí býti v rozsudku na základě daných okolností jasně zjištěny a odůvodněny. Napadený rozsudek však neobsahuje takového výroku a z rozsudečných důvodů, že obžalovaný v době, kdy mu nastala povinnost k dodání krav nebo ku vrácení peněz, svého závazku nesplnil a tento bezprávný stav chtěl

učiniti trvalým, nelze poznati, zda nalézací soud vycházel při tom skutečně z předpokladu, že obžalovaný byl si toho vědom, že svým jednáním nakládá bezprávně s penězi proti vůli majitele a že takto zasahuje do jeho právní sféry v tom úmyslu, by si peníze přivlastnil, pokud se týče je za sebou zadržel a by tento stav zůstal trvalým. Tento nedostatek padá tím spíše na váhu, ježto se obžalovaný hájil tím, že krávy Kamilu B-ovi nabízel, že tento však přijetí jich odmítl a že se ospravedlňoval dále tím, že peníze mu B-ou předané prodělal, že pozbyl odmítnutím krav B-ou 1.100 Kč, že zaplatil Josefu P-ovi 2000 Kč, Jakubu A-ovi 1000 Kč, Petru M-ovi 600 Kč, a že posléze na hřibatech prodělal 1000 Kč, jež zaplatil z peněz, daných mu B-ou, který byl při tom přítomen a věděl, že prodělal a platí z jeho peněz. Napadený rozsudek jest tedy v tomto směru stížen zmatkem podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. a ježto zrušovacímu soudu nebylo lze pro tyto vady hned ve věci rozhodnouti, nezbylo než podle §u 288 čís. 1 a 3 tr. ř. zrušiti rozsudek a vrátiti věc nalézacímu soudu s příkazem, by ji znova projednal a o ní rozhodl. Při tom bude nalézacímu soudu kromě okolností již naznačených přihlídnouti zvlášť též k tomu, že svědek Kamil B. připustil, že obžalovanému vzešly nákupem selat pro B-u výlohy v částce 500 Kč, kterou je obžalovaný oprávněn si započísti; je-li tomu vskutku tak, vylučovalo by to u obžalovaného aspoň co do těchto 500 Kč zlý úmysl a bylo by ho co do této částky z obžaloby sprostiti. Toto sprostění nemohl zrušovací soud sám vysloviti, ježto v napadeném rozsudku není po této stránce potřebného zjištění.

Čís. 2804.

Srážka automobilu s motocyklem.

Souběh přečinu §u 335 tr. zák. se správním přestupkem § 55 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák.

Zavinění řidiče, jel-li poblíže křižovatky nepřipustnou rychlostí, stočil s levé strany na pravou a nenaznačil (rukou), kam chce jíti.

Podle § 46 odst. druhý min. nař. čís. 81/10 nesmí býti nikdy rychleji než 6 km za hodinu ježděno na takových místech, kde silnice nemůže býti přehlédnuta, jako zejména na křižovatkách; s hlediska §§ 335, 337 tr. zák. nestačí tu po případě ani nevykročení z mezí přípustné rychlosti, naopak sluší po rozumu všeobecné a základní zásady § 45 nař. voliti rychlost jízdy tak, by řidič byl pánem své rychlosti a jízdu po případě ihned zastavil, by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována.

S hlediska § 335 tr. zák. se nevyžaduje, by protizákonný výsledek nastal jen činěním neb opomenutím pachatelovým, stačí, vyvolal-li třeba i jen jednu z podmínek, jež měly v zápětí úraz.

Subjektivní skutková podstata § 335 tr. zák. předpokládá, že pachatel nahlížel neb aspoň bez zanedbání povinné náležitě péče nahlédnouti mohl, že z objektivních okolností, jimiž byla založena příčinná řada, vedší k ohrožení tělesné bezpečnosti (úrazu), takové nebezpečí plyne.